

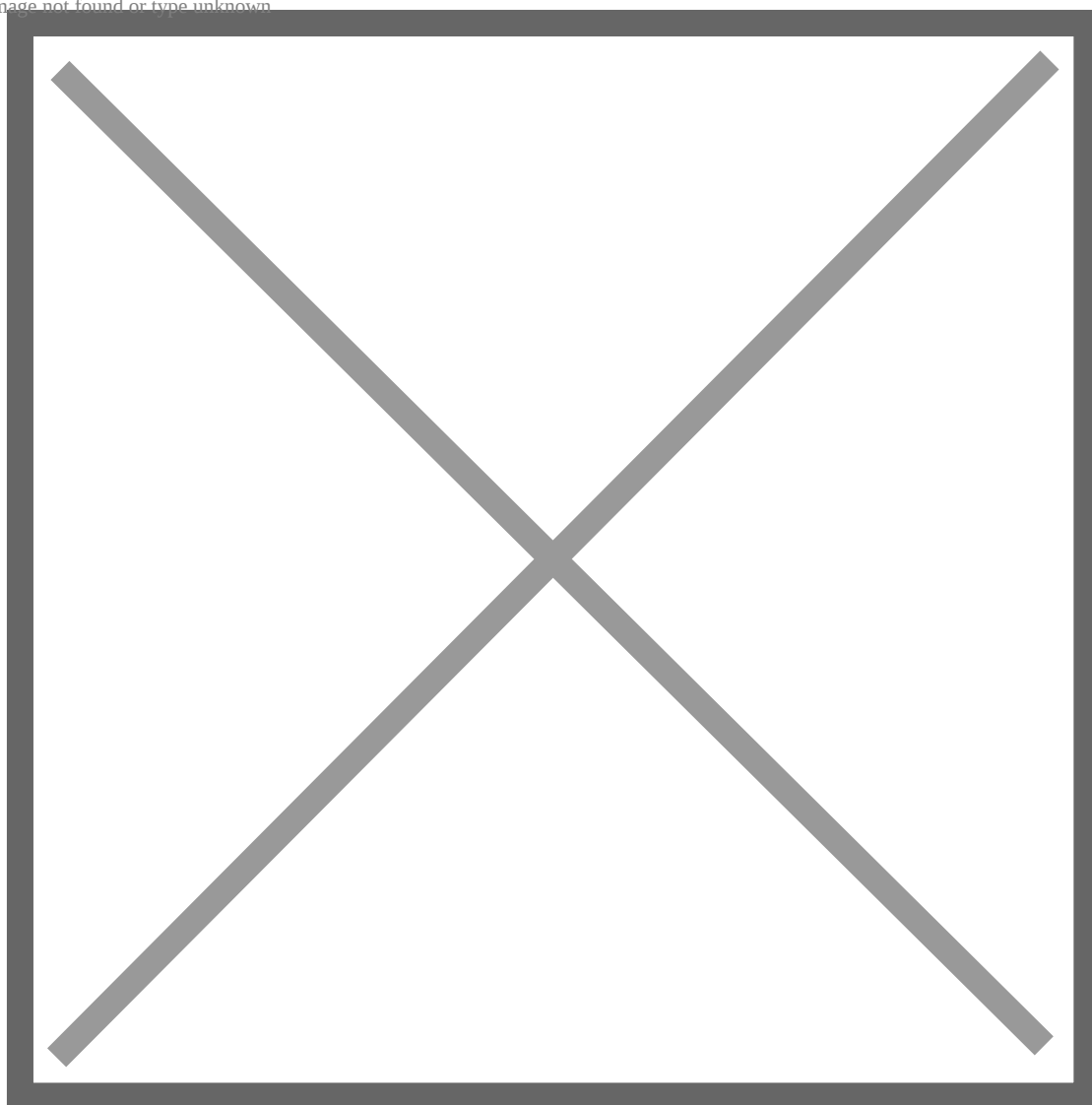
Άγιος Σπυρίδων

/ Πεμπτουσία



Σπυρίς (σπυρίδα) είναι το καλάθι. Σπυρίδων αυτός που διαθέτει καλάθι. Spiro στα λατινικά σημαίνει αναπνέω. Spero, στην ίδια γλώσσα, σημαίνει ελπίζω. Dum spiro spero πάει να πει: εφ' όσον αναπνέω, ελπίζω.

Image not found or type unknown



*Ο Άγιος Σπυρίδων. Τοιχογραφία από το παρεκκλήσι της Αγίας Ζώνης στην Ιερά Μεγίστη Μονή
Βατοπαιδίου.*

Καλάθι, ανάσα, ελπίδα! Ένα καλάθι γεμάτο ανάσα, γεμάτο οξυγόνο, γεμάτο ελπίδα! Όλα τα καλά του Θεού! Μια σπυρίδα γεμάτη ζωή! Ο Σπυρίδων! Ο Άγιος! Ο Τριμυθούντιος, ο Κύπριος, ο Κερκυραίος, ο Πειραιώτης! Ο Σπυρίδων, ο βοσκός των τετραπόδων προβάτων, που έγινε ποιμήν των δίποδων, των λογικών! Ο αγαθός χωριάτης που γεννήθηκε κι αναγιώθηκε[1] στου κοπαθκιού[2] τη μάντρα, έβοσκε και τυροκομούσε, έπαιζε το πιθκιαύλιν[3] του κι εγάλευε[4] τες αίγες του και τες κουέλλες[5] του μαζί με τ' άλλα βοσκαρούθκια[6] της Τρεμετουσιιάς[7] κι άνοιγε νάαα..! τα μάθκια του να χορτάσει τον ήλιο! Ειρηνικό φτωχόπαιδο, που ήλθε σε γάμο τίμιο «σαν αρμηνεύ' η φύση»[8], κι ονόμασε τη θυγατέρα του Ειρήνη για να θυμάται το «επί γης ειρήνη» που ψάλανε οι άγγελοι ένα βράδυ σε κάτι συναδέλφους του στη Βηθλεέμ. Κι ο νους του όλο στον Καλό Τσομπάνο έτρεχε! Σ' Εκείνον που κατέβηκε στα κράκουρα και τους γκρεμούς του κόσμου ψάχνοντας το παραστρατημένο αρνάκι, το πρόβατον το απολωλός! Κι έβλεπε το κοπάϊν[9] του κ' είχε μεγάλη εχταγή[10] μην του ξεφύγει κανένα κουελλούϊν[11], μην του χαθεί ????? ????????? ????????[12]! ??? ????? ????????? ????? ??????? ?? ?????, ??? «????-????? ?? ????? ?? ????? ??? ?????»[13]!

Ο καλός τσομπάνος, που είχε δώσει την καρδιά του στο κοπάδι του, σκέφτηκαν πώς θα μπορούσε να γίνει και καλός ποιμένας της Εκκλησίας. Έτσι, κατ' απαίτηση των ενοριτών του, χειροτονήθηκε ιερέας κι ανέλαβε τη λογική μάντρα του χωριού του με αίσθημα ευθύνης και ταπεινώσεως, με αλογάριαστη αγάπη για το ποίμνιό του και για τον Χριστό, που τούκαμε την τιμή να τον προσλάβει μπιστικό Του. Και το καλάθι γέμιζε καθημερινά μ' όλες τις χάρες και τις καλωσύνες και τις αρετές, κι έγινε η σπυρίδα του Σπυρίδωνος κορώνα στο κεφάλι του ολοπλούμιστη, γιομάτη φώς, που φώτισε το ιερό κολλέγιο των πρεσβυτέρων και τους Επισκόπους της περιοχής, και σαν εχήρεψε ο θρόνος ο επισκοπικός της Τριμυθούντος, «ψήφω κλήρου και λαού» ο Σπυρίδων έγινε Δεσπότης, Επίσκοπος Τριμυθούντος, να σκορπίσει τα ελέη του Θεού που είχε η σπυρίδα της καρδιάς και της ψυχής του στις καρδιές και στις ψυχές του χριστωνύμου ποιμνίου της επαρχίας του. Δεσπότης ταπεινός και άτυφος, «πραύς και ακέραιος», «της αγάπης ρείθρον μη κενούμενον»! Δεσπότης συμπαθής και φιλόξενος, με χέρια αργασμένα από τις αγροτικές δουλειές, που όταν τα σήκωνε ικετευτικά σε προσευχή, οι άγγελοι έκαναν τούμπες ποιός να του τα πρωτοφιλήσει και ποιός να δείξει θριαμβευτικά την καθαρότητά τους στον Κύριο της Ιερωσύνης και της Ποίμνης! Εχήρεψε κιόλας, πέθανε κ' η Ρηνούλα η μοναχοκόρη του, κι έγινε όλος έγνοια για όλα τα παιδιά του τα πνευματικά και τους παπάδες του, όλος αγάπη και στοργή, όλος θυσία και υπομονή, όλος ελεημοσύνη, όλος κατάνυξη, όλος προσευχή, λαμπάδα αναμμένη λειτουργικής και ποιμαντικής εγρήγορσης! Αφιλοχρήματος και θεληματικά φτωχός, δεν έκαμε σακκούλα για ριάλια, κι όταν στενεύτηκε στην ελεημοσύνη του, ευλόγησε ένα φίδι και μ' έναν του λόγο τόκαμε χρυσάφι, να το βάλουν αμανάτι, να βγει από τη δυσκολία κάποιος αναγκεμένος. «Και όφιν εις χρυσούν μετέβαλες»!

Απλά πράγματα! Απλώς προπρωτικά και εν ταυτώ μεταναστάσιμα! Χαρά του να συνάζει το λαό του στην Ευχαριστία, να ιερουργεί, να ψάλλει, να κάνει την πολύπαθη κυπριακή γη ουρανό! Κι όταν καμμιά φορά ξέμενε από ψάλτη, δεν χολοσκούσε! Τούστελνε από πάνω ο Θεός αγγέλους, που τα καταφέρνουνε στην ψαλτική καλλίτερα, και τον ξελειτουργούσαν. «Και εν τω μέλπειν τας αγίας σου ευχάς, αγγέλους έσχες συλλειτουργούντάς σοι, Ιερώτατε»! Κι όσο για τους στραβοδασκάλους τους εφταπόνηρους που ξεφυτρώσανε να δασκαλέψουν τους Χριστιανούς στην αίρεση, θυμήθηκε τα παληά ποιμενικά του, άφησε στην άκρη το πιθκιαύλιν της ειρηνικής μελωδίας κι εχούγιαξε με προφητικές φωνάρες τους «βαρείς λύκους» και τους επήρε στο κυνήγι με τη χαχαλόβεργα του θεοσόφου λόγου της χάριτος! Και στην αγία Σύνοδο, την Α' Οικουμενική, πού έλαβε μέρος, ένας από τους τρακόσιους δέκα και οχτώ Θεοφόρους Πατέρες της, έκαμε σούργελο τον αρχηγό της χριστομίσητης αιρέσεως, τον παράφρονα Άρειο, μ' ένα τρισμέγιστο στην τρίσβαθη απλότητά του θαύμα, με μια κεραμίδα, πού, επικαλούμενος το όνομα του Πανάγιου Τριαδικού Θεού, τη χώρισε στα εξ ων συνετέθη τρία στοιχεία: χώμα, νερό και φωτιά, αποδείχνοντας, σ' όσους έχουν μάτια για να βλέπουν, το μέγα της Τριάδος Μυστήριον! «Της Συνόδου της Πρώτης ανεδείχθης υπέρμαχος, και θαυματουργός, θεοφόρε Σπυρίδων Πατήρ ημών»! Και τι θαυματουργός! «Ο ποταμός των θαυμάτων ο πλημμυρέστατος»! Και εν ζωη, και, πολύ περισσότερο, μετά την αγια κοίμησή του!

Το σώμα του Άη Σπυρίδωνα το σεβάστηκε ο χρόνος κ' η φθορά, και τόχουμε, κοντά δεκαεφτά αιώνες τώρα, ακέραιο, γαληνόχαρο, ειρηνικό, γεμάτο παρηγοριά κι ελπίδα αναστάσιμη! Αχ!... Όλη η επιστήμη και η φαρμακευτική επιστρατεύονται για να κρατήσουν άλειωτη, μίαν εβδομηνταριά χρόνια τώρα, μίαν αλιβάνιστη μούμια σε κάποια Κόκκινη Πλατεία, με βασιλικά (με το συμπάθειο «εργατικά»!) έξοδα, για να τη βλέπει ο κόσμος, να φρονηματίζεται υπαρκτοσοσιαλιστικώς και να βλαστημάει ενδομύχως το «αβάντι πόπολο» και την «παντιέρα ρόσα τριομφερά», πού τούκαμε τα όνειρα στάχτη και μπούρμπερη! Και το λείψανο του Άη Σπυρίδωνα, χωρίς καμιά απολύτως ανθρώπινη επέμβαση, χωρίς κανένα φάρμακο, καμιά ταρίχευση και τεχνική μουμιοποίησης, μένει ακέραιο για να μας γλυκαίνει στη θέα του, να μας παρηγορεί, να μας δείχνει τον αιωνίως ζώντα Θεό, να μας βεβαιώνει ότι η άκτιστη Χάρη του Θεού είναι μεθεκτή και σωματικώς, να θαυματουργεί, να θεραπεύει ασθένειες, να διώχνει πνεύματα ακάθαρτα, να κυνηγάει και καμιά φορά με το αραμπαδόξυλο της αυστηρής φροντίδας του για τα παιδιά του, Αγαρηνούς και Λατίνους, λυτρώνοντας την Κέρκυρα πού τον φιλοξενεί (άμποτες, Άγιέ μου, και την Κύπρο μας, srego, και το χωρκόν σου την Τρεμετουσσιά!) από την απειλή τους! Μένει ακέραιο για να λειώνει τα πασουμάκιά του στα κορφιάτικα καντούνια, τρέχοντας να προλάβει όλους πού επικαλούνται τη Χάρη του και προσκυνούν τ' άγιο «ξο κορμάκι του»[14], να σπογγίσει δάκρυα, να δώσει χαρά, να χαρίσει ελπίδα και φως! Ναι, «μα τον Άγιο»!...

Οι Πειραιώτες τον νοιώθουν και αυτοί δικόν τους. Στον Πειραιά σταμάτησε κάποτε για λίγο το πλοίο πού τον μετέφερε, κάπου εκεί στη σημερινή Ακτή Μιαούλη. Γι' αυτό και τούφτιαξαν Μοναστήρι τρανό, πού η περιουσία του μοιράστηκε αργότερα στα θύματα του Αγώνα του '21, να στεγαστούν τα ορφανά, να βρουν δυο πήχες χώμα να καλλιεργήσουν οι άκληροι, ένα βράχο να κάτσουν να ξαποστάσουν οι ξεθεωμένοι από τον πόλεμο αγωνιστές. Σ' αυτό ερχόταν κάθε χρόνο ποδαράτα απ' την Αθήνα ο μπάρμπα-Πίπης ο Κερκυραίος του Παπαδιαμάντη, να κάμει «Πάσχα Ρωμαϊκό», Δυτικός ο ίδιος κατά το δόγμα, μα πάνω απ' όλα Κερκυραίος, πού τ' άρεσε να ξεχωρίζει τον εαυτό του από «τσου Φράγκους» πού είχαν δοκιμάσει στη ράχη τους την «παντοφλιά» του Άη Σπυρίδωνα, «δοξάζω τόνομάν του και τη χάριν του»[15]! Και σήμερα, ο Ναός που στέκεται στη θέση του παλιού Μοναστηριού, είναι ο πολιούχος του Επινείου, ο σπιτονοικοκύρης της ναυλόχου Πόλεως, πού φανερώνει την αγάπη του θεοφόρου Πατρός σε Πειραιώτες κι επισκέπτες αξεχώριστα. Κι εμείς τολμούμε και τον ενοχλούμε ασταμάτητα: «Αλλ' ω Πατέρων αξιάγαστε και Διδασκάλων συνόμιλε, τον Σωτήρα πρέσβευε του σωθήναι τας ψυχάς ημών»!

Σημειώσεις:

1. Κυπριακός ιδιωματισμός = ανατράφηκε.
2. Κυπριακός τύπος. «Όταν το δ ή το τ συνοδεύεται από ι, τρέπεται σε θκι.
3. Πιθκιαύλιν = αυλός, φλογέρα.
4. Γαλεύω (μάλλον από το αγγλικό το milk) = αμέλγω.
5. Κουέλλα, η = το πρόβατο.
6. Βοσκαρούιν = ποιμαινόπαις, βοσκάκι.
7. Τρεμετουσσιά, η = Λαϊκή ονομασία της Τριμυθούντος.
8. Βιτσ. Κορνάρου: Ερωτόκριτος.
9. Κοπάϊν = κοπάδι.
10. Εχταγή = αγωνιώδης μέριμνα, αγωνία. (Κρητικός ιδιωματισμός).
11. Κουελλούιν = προβατάκι.
12. Τσούρα, η = κατσίκια. ???????? = ??????????. (????????? ??????????????).
13. Δημοτικό τραγούδι της Κύπρου = Μέρα νύχτα δεν είχε το πόδι του ανάπαυση.
14. Ξο – ?’?? – ??????. ?????????????? ??????????????.
15. Κυπριακή έκφραση ευλαβείας για τους Αγίους.

πηγή: Μηνιαίο Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς «Πειραΐκή Εκκλησία», Έτος 18ο, Αριθμός Φύλλου 210, Δεκέμβριος 2009